

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Növénytermesztési-Tudományok Intézet / Agronómiai Tanszék

Perczel Dénes

**Fajtaösszehasonlító kísérletek a termésmennyiség és -minőség tekintetében
őszii búza esetében**

Az őszi búza a népesség élelmezésében kulcsfontosságú szerepet tölt be, az egyik legnagyobb területen termesztett kenyérgabona a Földön. Jelen korunk, valamint a jövő szakembereinek legnagyobb kihívása ellensúlyozni a klímaváltozás, illetve a megváltozott termesztési körülmények negatív hatásait. A másik fő feladat a világ lakosságának további ellátása megfelelő mennyiségű és minőségű élelmiszer alapanyaggal, ehhez viszont elengedhetetlen a helyes technológia megválasztása mellett a legalkalmazkodóbb, és legnagyobb potenciállal rendelkező fajták használata is.

A szakdolgozatom központi eleme öt általam választott francia fajta termésének mennyiségi és minőségi paramétereinek összevetése volt két év viszonylatában egy termőhelyen. A dolgozat célja az volt, hogy megvizsgáljam, hogyan teljesítenek az adott fajták közel azonos agrotechnikai elemek, illetve azonos talajviszonyok mellett, eltérő évjáráti hatásokkal az egyes években.

Szerencsémre a különbségeket sikeresen dokumentálhattam, az első vizsgált év egy extrém aszályos, a mezőgazdaság szemszögéből nézve katasztrofális év volt. Országos szinten drasztikusan csökkent a megtermelt őszi búza átlagos termésmennyisége, sok helyen nem volt mit betakarítani a gazdáknak. Az általam vizsgált fajták esetében az átlagostól alacsonyabb termésmennyiségeket, ám magasabb minőségi paramétereket lehetett realizálni. A második, idei évben sokkal kiegyenlítettebbek voltak az időjárási viszonyok, jobban érezhetővé váltak az egyes fajták genetikai tulajdonságai. A megfelelő mennyiségű csapadékkal a fajták bővebb termést, ennek köszönhetően pedig az előző évihez képest gyengébb minőségi mutatókat produkáltak, de így is kitűnően végeztek a kísérletben. A 2022-es évet mennyiség tekintetében a Providence nyerte 6,1 t/ha átlagterméssel, közel 0,3t többletet termett a sorban következő fajta, az Ampleur 5,82 tonnás terméséhez viszonyítva. A minőség tekintetében a Frenetic volt az év győztese, közel hozzá pedig a Basilio követte. Az összes fajta kitűnően teljesített ezen a téren, prémium, illetve Malmi I. besorolásokat értek el.

Az idei év termésmennyiségei jelentősen meghaladták a tavalyit, a Providence magasan, a 10,49t/ha-os átlagtermésével vezette a mezőnyt. Minőség szempontjából szintén kiváló eredmények születtek, a Basilio hozta a legjobb eredményeket Malmi I. minőségben. Összegezve tehát, ezen és ehhez hasonló termőhelyen a Complice fajta kivételével minden fajta termesztését tudom ajánlani. Utóbbi csak a másik négy fajta mellett tűnik előnytelennek, kiemelve a sorból és a magyarországi fajtaválasztékba emelve egy kiváló fajtáról beszélhetünk. Mind az öt választott fajta kiválóan szerepelt a kísérleteimben, hazai körülmények között eredményesen termeszthetők, mindegyiket tudom ajánlani annak, aki nagy igénnyel, megfelelő agrotechnikával és figyelemmel óvja az adott évi őszi búza állományát.